

ធម្មនុញ្ញនៃសភាតំបន់អាស៊ី

APA

ធម្មនុញ្ញនៃសភាតំបន់អាស៊ីត្រូវបានអនុម័តជាគោលការណ៍ នៅក្នុងសម័យប្រជុំលើកទី១ នៃមហាសន្និបាតសភាតំបន់អាស៊ីនាខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ២០០៦។ វិសោធនកម្ម នៃធម្មនុញ្ញត្រូវបានពិភាក្សាយ៉ាងល្អិតល្អន់នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិ កាលពីថ្ងៃទី១៧ ដល់ថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ២០០៧ នៅទីក្រុងតេរ៉ង់ និងបានដាក់ជូនមហាសន្និបាតសភាតំបន់អាស៊ីលើកទី២។ កិច្ចប្រជុំពេញអង្គសភាតំបន់អាស៊ីលើកទី២ ពីថ្ងៃទី១៦ ដល់ថ្ងៃទី២១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧ នៅទីក្រុងតេរ៉ង់ នៃសាធារណរដ្ឋអ៊ីស្លាមអ៊ីរ៉ង់បានអនុម័តធម្មនុញ្ញនៃសភាតំបន់អាស៊ីដូចមានជូនភ្ជាប់មកជាមួយនូវឧបសម្ព័ន្ធ កាលពីថ្ងៃច័ន្ទទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧។

បុព្វកថា

ដោយមានជំនឿយ៉ាងមុតមាំថា ការទទួលបានសន្តិភាព ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានយុត្តិធម៌ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ជាកត្តាសំខាន់ដើម្បីរក្សាការពារសង្គមមនុស្ស និងអរិយធម៌

ដោយមានការអះអាងថា ការតាំងចិត្តនៃប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ីចំពោះតម្លៃ នៃស្មារតីនិងគុណធម៌ដែលជាមរតករួមរបស់ពលរដ្ឋអាស៊ី និងជាប្រភពពិតនៃសិទ្ធិសេរីភាពបុគ្គល សេរីភាពនយោបាយ និងនីតិរដ្ឋ ដែលទាំងនេះបង្កើតជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យពិតប្រាកដ

ដោយមានការជឿជាក់ថា ដើម្បីថែរក្សា និងឈានទៅសម្រេចបាននូវឧត្តមគតិ និងដើម្បីជាប្រយោជន៍ នៃវឌ្ឍនភាពផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ទាមទារឲ្យប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ីធ្វើការរួបរួមគ្នាឲ្យកាន់តែជិតស្និទ្ធច្រើមទៀត

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ និងបំណងប្រាថ្នារបស់ពលរដ្ឋ ទាមទារជាចាំបាច់បង្កើតនូវសភាមួយដែលនឹងប្រមូលផ្តុំប្រទេសទាំងអស់នៅក្នុងតំបន់អាស៊ី ឲ្យក្លាយទៅជាសមាគមមួយដែលមានភាពកាន់តែជិតស្និទ្ធ ឈរលើទស្សនៈនៃសមាហរណកម្មដែលនឹងក្លាយទៅជាសហភាពសភានៃប្រទេសពីតំបន់អាស៊ី។

ក្នុងន័យនេះយើងជាសមាជិក នៃសមាគមសភាអាស៊ីដើម្បីសន្តិភាព (AAPP)នាពេលបច្ចុប្បន្ន បានមើលឃើញពីភាពចាំបាច់ នៃការប្រែក្លាយ "សមាគមសភាអាស៊ី ដើម្បីសន្តិភាព (AAPP)" ឲ្យទៅជា "សភាតំបន់អាស៊ី(APA)" ហើយក្នុងនាមជាតំណាងនៃសភាដែលជាសមាជិក សូមធ្វើការប្រកាសដូចតទៅ៖

បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១ ការបង្កើតសភាតំបន់អាស៊ី

សមាគមសភាតំបន់អាស៊ីដើម្បីសន្តិភាព (AAPP) ត្រូវបានប្តូរទៅជាសភាតំបន់អាស៊ី (APA) ហើយចាប់ពីពេលនេះតទៅ ត្រូវបានហៅថាជា (សភាតំបន់អាស៊ី) ។ ធម្មនុញ្ញនៃ AAPP ក៏ត្រូវបានជំនួសដោយធម្មនុញ្ញថ្មីនេះ។

មាត្រា ២ គោលការណ៍នៃការបង្កើតសភាតំបន់អាស៊ី (APA)

គ្រប់សភាជាសមាជិកទាំងអស់

- ផ្ដោតសំខាន់លើភាពស្មើគ្នានៃសមាជិកទាំងអស់
- ទទួលស្គាល់ពីអំណាច អធិបតេយ្យភាព ការរួមរស់ដោយសន្តិភាព និងការមិនជ្រៀតជ្រែកទៅលើកិច្ចការផ្ទៃក្នុងរបស់ប្រទេសនីមួយៗ
- ជឿជាក់ទៅលើមិត្តភាព និងការដោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិវិធី
- លើកទឹកចិត្ត និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិមនុស្ស និងប្រឆាំងដាច់ខាតទៅនឹងអំពើហិង្សា និងទទួលស្គាល់សិទ្ធិ និងសេរីភាពនៃជាតិសាសន៍នីមួយៗ
- ផ្ដោតសំខាន់ទៅលើភាពចាំបាច់លើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពេញលេញលើការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពនិងការការពារបរិស្ថាន
- ព្យាយាមបង្កើតអង្គការដែលមានគោលដៅរួមក្នុងគោលបំណងផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងជម្រុញលើកទឹកចិត្តដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចតាមរយៈការគិតគូរពីផលប្រយោជន៍រួមរបស់តំបន់
- ជឿជាក់ទៅលើគុណប្រយោជន៍នៃសុខដុមនីយកម្មច្បាប់ និងការអនុវត្តច្បាប់ពីសមាជិកទាំងអស់នៃអន្តរសភាអាស៊ីដោយគិតគូរអំពីភាពខុសគ្នានៃទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណី នយោបាយ បទពិសោធន៍សេដ្ឋកិច្ច ដោយឈរលើទស្សនៈសម្រេចឲ្យបាននូវច្បាប់រួម

យើងសូមសម្តែងនូវឆន្ទៈក្នុងការបង្កើតអន្តរសភាអាស៊ី។

មាត្រា ៣ គោលបំណងនៃការបង្កើតសភាតំបន់អាស៊ី

គោលបំណងនៃសភាតំបន់អាស៊ីមានដូចតទៅ៖

១. ជម្រុញលើកកម្ពស់សិទ្ធិសេរីភាព យុត្តិធម៌សង្គម សន្តិភាព សន្តិសុខ និងមិត្តភាពដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅសភាតំបន់អាស៊ី។
២. ចែករំលែកចំណេះដឹងថ្មីៗនៅក្នុងវិស័យនានា និងលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងទាំងនោះទៅដល់សភាសមាជិកដើម្បីលើកកម្ពស់វឌ្ឍនភាព និងសមភាពនៃសមាជិករបស់ខ្លួន។

- ៣. សហការគ្នាប្រើប្រាស់ធនធានមនុស្ស និងធនធានធម្មជាតិដ៏សំបូរបែប និងធានាផលប្រយោជន៍ដល់សភាសមាជិកទាំងអស់របស់ខ្លួនព្រមទាំងទទួលស្គាល់អំណាចជាអចិន្ត្រៃយ៍របស់សមាជិកចំពោះធនធានធម្មជាតិ។
- ៤. ផ្តល់មធ្យោបាយងាយស្រួលផ្នែកសុខុមាលភាពសម្រាប់សុខភាព និងអាហារូបត្ថម្ភដល់ពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន។
- ៥. រួមចំណែកដល់ការធ្វើសមាហរណកម្មរវាងប្រជាជាតិនៃតំបន់អាស៊ីដើម្បីឈានទៅប្រើប្រាស់សក្តានុពលក្នុងតំបន់។

មាត្រា ៤ សមាជិកភាពនៃសភាតំបន់អាស៊ី

សមាជិកភាពនៃសភាតំបន់អាស៊ីបើកចំហរដល់សភាជាតិនៃរដ្ឋអធិបតេយ្យភាពក្នុងតំបន់អាស៊ី។

សភាជាតិនៃរដ្ឋអធិបតេយ្យភាពក្នុងតំបន់អាស៊ីអាចដាក់ពាក្យសុំចូលជាសមាជិកសភាតំបន់អាស៊ីក្នុងពេលណាមួយសមស្រប។ ពាក្យសុំចូលជាសមាជិកនឹងត្រូវផ្ញើរជូនទៅសភាជាសមាជិក ហើយទាមទារឲ្យមានសម្លេងអនុម័តគាំទ្រឲ្យបាន២ភាគ៣ពីសមាជិកសភាតំបន់អាស៊ី។

រចនាសម្ព័ន្ធ និងអង្គការចាត់តាំង

មាត្រា ៥ អង្គការចាត់តាំងនៃសភាតំបន់អាស៊ី

សភាតំបន់អាស៊ីមានសម័យប្រជុំពេញអង្គ ក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិ ភ្នាក់ងារនៃសភាតំបន់អាស៊ី គណៈកម្មាធិការផ្សេងៗ (ដែលអាចធ្វើការបង្កើតឡើង) និងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។

មហាសន្និបាត

មាត្រា ៦ សមាជិកនិងអ្នកអង្កេតការណ៍នៃមហាសន្និបាត

ដោយសារមហាសន្និបាតជាអង្គមួយមានសារៈសំខាន់ជាងគេមហាសន្និបាតត្រូវចាំបាច់មានសមាសភាពគណៈប្រតិភូនៃសភាជាសមាជិកដែលត្រូវបានជ្រើសតាំងដោយសភារបស់ពួកគេសម្រាប់អាណត្តិ២ឆ្នាំ។

សភាផ្សេងៗទៀតដែលមកពីបណ្តាប្រទេសផ្សេងៗនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី អង្គការអន្តរជាតិ និងតំបន់អាចចូលរួមសម័យប្រជុំពេញអង្គរបស់សភាតំបន់អាស៊ី ក្នុងនាមជាអ្នកអង្កេតការណ៍ដោយមានការឯកភាពយល់ព្រមពីក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិ។

មាត្រា ៧ សិទ្ធិអំណាចរបស់មហាសន្និបាត

មហាសន្និបាតអាចអនុម័តការសម្រេចចិត្ត សេក្តីសម្រេច និងសេចក្តីប្រកាសឬដាក់ជូនរបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងគោលនយោបាយទូទៅនៃសភាតំបន់អាស៊ី និងប្រធានបទផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងសកម្មភាពរបស់សភាតំបន់អាស៊ី។

មាត្រា៨ ចំនួនសម្លេងនៃការបោះឆ្នោត

សមាជិកនីមួយៗទទួលបានសិទ្ធិបោះឆ្នោតដោយអាស្រ័យទៅនឹងចំនួនគណៈប្រតិភូរបស់ខ្លួននីមួយៗដែលចូលរួមមហាសន្និបាត។ សភាជាសមាជិកនីមួយៗមានប្រតិភូចំនួន២រូប និងប្រតិភូបន្ថែមមួយចំនួនទៀតអាស្រ័យទៅនឹងការកំណត់ដូចខាងក្រោម៖

- ប្រទេសដែលមានប្រជាជនចំនួនចាប់ពី០១លាននាក់រហូតដល់៥០លាននាក់ត្រូវបានផ្តល់ចំនួនគណៈប្រតិភូចូលរួមបន្ថែមចំនួន២រូបទៀត។
- ប្រទេសដែលមានប្រជាជនចំនួនចាប់ពី៥០លាននាក់រហូតដល់២០០លាននាក់ត្រូវបានផ្តល់ចំនួនគណៈប្រតិភូចូលរួមបន្ថែមចំនួន៣រូបទៀត។
- ប្រទេសដែលមានប្រជាជនចំនួនចាប់ពី២០០លាននាក់រហូតដល់៥០០លាននាក់ត្រូវបានផ្តល់ចំនួនគណៈប្រតិភូចូលរួមបន្ថែមចំនួន៤រូបទៀត។
- ប្រទេសដែលមានប្រជាជនចំនួនចាប់ពី៥០០លាននាក់ឡើងទៅត្រូវបានផ្តល់ចំនួនគណៈប្រតិភូចូលរួមបន្ថែមចំនួន៥រូបទៀត។

មាត្រា៩ សម័យប្រជុំពេញអង្គ

មហាសន្និបាតសភាតំបន់អាស៊ីត្រូវបានរៀបចំឡើងយ៉ាងតិច១លើកក្នុងមួយឆ្នាំ។ ក្នុងករណីភាពអាសន្ន និងដោយមានការស្នើសុំពីសភាជាសមាជិក និងមានការយល់ព្រមដោយសម្លេងភាគច្រើន នៃសមាជិកសភាតំបន់អាស៊ី សម័យប្រជុំវិសាមញ្ញអាចធ្វើទៅបាន។

មាត្រា១០ ក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិ

ក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិត្រូវមានសមាសភាពចូលរួមពីគណៈប្រតិភូ ០១ នាក់មកពីសភាសមាជិកនីមួយៗ។

ក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិត្រូវជួបប្រជុំយ៉ាងតិច ២ដងក្នុង១ឆ្នាំ។ កិច្ចប្រជុំលើកទី ១ ត្រូវរៀបចំប្រជុំភ្លាមៗមុនមហាសន្និបាត និងកិច្ចប្រជុំមួយលើកទៀតនឹងត្រូវធ្វើឡើងនៅក្នុងប្រទេសដែលទទួលធ្វើម្ចាស់ផ្ទះកាលពីមុន (Previous host country) ប្រហែលជា៣ខែមុនមហាសន្និបាត។

មាត្រា១១ ភ្នាក់ងារអង្គប្រជុំនៃសភាតំបន់អាស៊ី

សភាតំបន់អាស៊ីត្រូវមានប្រធានអង្គប្រជុំ០១រូប អនុប្រធានអង្គប្រជុំ០៤រូប និងអ្នករាយការណ៍០១រូប ដែលត្រូវបានគិតគូរពីបំណែងចែកស្មើៗគ្នានៃតំបន់^១។

ប្រធានAPA ត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសចេញពីប្រធានសភារបស់សភាជាសមាជិកទាំងឡាយ សម្រាប់ក្នុងអាណត្តិ១ឆ្នាំ ឬ២ឆ្នាំអាស្រ័យលើការសម្រេចចិត្តរបស់សភាជាម្ចាស់ផ្ទះតាមរយៈសម្លេងភាគច្រើននៃគណៈប្រតិភូរបស់សភាជាសមាជិក។ ប្រធានAPAមានសិទ្ធិឈរឈ្មោះឲ្យគេបោះឆ្នោតម្តងទៀតបន្ទាប់ពីបញ្ចប់អាណត្តិរបស់ខ្លួន។

ប្រធានAPAត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្នុងកិច្ចប្រជុំដំបូងនៃអាណត្តិការងារនីមួយៗសម្រាប់អំឡុងពេលខាងមុខ។

មាត្រា១០ នីតិបុគ្គល

សភាតំបន់អាស៊ីជានីតិបុគ្គលមួយដែលមានប្រធានរបស់ខ្លួនជាតំណាង។

មាត្រា១១ ការបោះឆ្នោត

រាល់ការសម្រេចចិត្តទាំងអស់របស់APAត្រូវមានសម្លេងភាគច្រើនគាំទ្រចេញពីគណៈប្រតិភូរបស់សភាជាសមាជិកដែលបានចូលរួម និងបានបោះឆ្នោត លើកលែងតែមហាសន្និបាតសម្រេចកំណត់យកសម្លេងភាគច្រើនធម្មតា (Simple Majority) នៃគណៈប្រតិភូ ថាប្រធានបទជាក់លាក់មួយនោះត្រូវការសម្លេងភាគច្រើនខ្ពស់ជាង។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន

មាត្រា១២ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានបណ្តោះអាសន្ន

ទីតាំងនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានបណ្តោះអាសន្នត្រូវស្ថិតនៅក្នុងប្រទេសដែលត្រូវបានបោះឆ្នោតឲ្យក្លាយជាប្រធានសភាតំបន់អាស៊ី។

ប្រទេសជាម្ចាស់ផ្ទះត្រូវទទួលខុសត្រូវចំណាយលើការផ្គត់ផ្គង់សម្ភារៈបរិក្ខារសម្រាប់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានបណ្តោះអាសន្ន និងរៀបចំសម័យប្រជុំនានារបស់APA។

¹ដើម្បីធ្វើឲ្យមានតុល្យភាពចំពោះតំណាងនៃប្រទេសនៅក្នុងតំបន់ ដូចនោះតំបន់អាស៊ី ត្រូវបានបែងចែកជា៥អនុតំបន់ដែលមានដូចជា៖
-អាស៊ីខាងលិច៖ បារាំង ស៊ីវិល អ៊ីរ៉ាក់ ហ្សកដង គុយវ៉ែត លីប៊ាន បារាំង ប៊ែរម៉ូ អាវ៉ាប៊ីសាន អ៊ីរ៉ាក់ សាធារណរដ្ឋស៊ីរី អាវ៉ាប៊ី ទួរគី សហរដ្ឋអាវ៉ាប៊ីអ៊ីរ៉ាក់ យីមែន...
-អាស៊ីអាគ្នេយ៍៖ កម្ពុជា ឥណ្ឌូនេស៊ី ឡាវ ម៉ាឡេស៊ី ហ្វីលីពីន សិង្ហបុរី ថៃ វៀតណាម...
-អាស៊ីខាងត្បូង៖ អាហ្វហ្គានីស្ថាន បង់ក្លាដេស ប៊ូតាន សាធារណរដ្ឋអ៊ីស្លាមអ៊ីរ៉ាក់ ម៉ាលឌីវ នេប៉ាល់ ប៉ាគីស្ថាន ស្រីឡង់កា...
-អាស៊ីខាងកើត និងប៉ាស៊ីហ្វិក៖ ចិន ហ្វីលីពីន សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិត្រកូរ៉េ ហ្គីនេប៊ាទី ម៉ុងហ្គោលី ជប៉ុន សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ តុងហ្គា...
-អាស៊ីមជ្ឈិមបូព៌ា និងCIS៖ កាសាស្តង់ ហ្គីនេស្តង់ សហព័ន្ធរុស្ស៊ីតាជីហ្គីស្តង់ អុយប៊ីរហ្គីស្តង់...

មាត្រា ១៣ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍

បញ្ជីការងារ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់អគ្គលេខាធិការអចិន្ត្រៃយ៍មានដូចតទៅ៖

- រក្សាការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយសមាជិកទាំងអស់ និងរៀបចំសម័យប្រជុំរបស់APAតាមដាន និងជម្រុញការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់APA
- ការពាររាល់ឯកសារទាំងអស់របស់APA

មាត្រា ១៤ ការបង្កើតគណៈកម្មការជំនាញ

APAអាចបង្កើតគណៈកម្មការជំនាញសម្រាប់ធ្វើការលើប្រធានបទណាមួយដែលមានការចាប់អារម្មណ៍។

មាត្រា ១៥ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ APA

APAត្រូវអនុម័តបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួនឲ្យសមស្របទៅតាមធម្មនុញ្ញនេះ។

ភាសាផ្លូវការ

មាត្រា ១៦ ភាសាផ្លូវការ និងភាសារសម្រាប់ធ្វើការងាររបស់APA

ភាសាផ្លូវការរបស់APAគឺភាសាអារ៉ាប់ (Arabic) និងភាសាអង់គ្លេស(English) ហើយភាសាសម្រាប់ធ្វើការងារទូទៅគឺភាសាអង់គ្លេស។

ការធ្វើវិសោធនកម្ម

មាត្រា ១៧ ការធ្វើវិសោធនកម្មលើធម្មនុញ្ញ

ការធ្វើវិសោធនកម្មលើធម្មនុញ្ញនេះត្រូវតម្រូវឲ្យមានការយល់ព្រមយ៉ាងហោចណាស់ សម្លេង២ ភាគ៣នៃគណៈប្រតិភូសភាសាសមាជិកទាំងអស់ដែលមានវត្តមានក្នុងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ។

ថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧

ការសម្រេចចិត្តរបស់សភាតំបន់អាស៊ី

លើបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងសភាអាស៊ី

សូមសំដែង ការអរគុណចំពោះអគ្គលេខាធិការដ្ឋានសម្រាប់ការរៀបចំនូវសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពី នីតិវិធីរបស់សភាអាស៊ី និងគ្មានអ្វីក្រៅពីការអរគុណចំពោះកិច្ចខិតខំពិចារណា និងកែសម្រួលនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំបក្សប្រឹក្សាប្រតិបត្តិនៅក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៧ និងចំពោះគណៈប្រតិភូសភាអាស៊ីដែលបានចូលរួមនៅក្នុងសម័យប្រជុំពេញអង្គសភាអាស៊ីលើកទី២ និងជាមួយគ្នានេះសម្រេចក្រោមមាត្រាទី១៥ នៃធម្មនុញ្ញសភាអាស៊ី សូមធ្វើការអនុម័តនូវ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងសម្រាប់សភាតំបន់អាស៊ី ជាមួយឧបសម្ព័ន្ធរបស់បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនេះ។